

190 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Ο κοινωνικός χαρακτήρας της και ο ρόλος της ταξικής πάλης στην ιστορία

Εκατόν ενενήντα χρόνια απ' το μεγάλο ξεσηκωμό του 1821 και η ιστορία της Επανάστασης που είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του ελληνικού κράτους, παραμένει ένα απ' τα μεγαλύτερα "θύματα" διαστρέβλωσης απ' την αστική ιστοριογραφία. Η ιστορική αλήθεια για την Επανάσταση και το χαρακτήρα της "κρύβεται" πίσω απ' την αντιπαράθεση του εθνικισμού με τον κοσμοπολιτισμό, που αμφότερες ως ερμηνείες, είναι προϊόντα της αστικής ιδεολογίας και διαστρεβλώνουν την ιστορία, απ' τη δική τους σκοπιά η καθεμία. Απ' τη μια μεριά, οι εθνικιστές διαστρεβλώνουν την ιστορία, συντηρούν τον σκοταδισμό, διαδίδουν το μίσος μέσα απ' τον εθνικισμό. Στην ίδια μεριά της διαστρέβλωσης αλλά με "σημαία" την εξάλειψη του μίσους, η σχολή της αναθεώρησης της ιστορίας επιδιώκει

την υποταγή των λαών, το ανάθεμα στην επαναστατική-λαϊκή πάλη.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο. **Η ιστορία της Επανάστασης του '21, είναι ιδιαίτερα διδακτική και στις σύγχρονες συνθήκες.** Το αναπόφευκτο της επανάστασης, ότι η κοινωνία τραβά μπροστά μέσα απ' την επαναστατική δράση των μαζών, είναι δίδαγμα που απορρέει απ' τη μελέτη της ιστορίας της Επανάστασης και η αστική τάξη έχει συμφέρον να το "θάψει" με κάθε τρόπο. Στο άρθρο αυτό, θα αναδείξουμε πτυχές της ιστορίας της Επανάστασης, που η "επίσημη" ιστοριογραφία, η οποία διδάσκεται στα σχολεία και προβάλλεται μέσα απ' τα ΜΜΕ της πλουτοκρατίας, διαστρεβλώνει και αποσιωπά συνειδητά.

Η διαμόρφωση της

αστικής τάξης στον ελλαδικό χώρο

Ο 18^{ος} αιώνας, για το χώρο της Βαλκανικής, είναι μια περίοδος όπου σημειώνεται σημαντική ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων. Μια σειρά παραγόντων και μεταβολών, όπως οι αλλαγές στο οθωμανικό καθεστώς γαιοκτησίας και η εξάπλωση του διεθνούς εμπορίου, οδηγούν στη σταδιακή μετατροπή της οικονομίας από κλειστή σε εμπορευματική. Το χρήμα, που μέχρι τότε έμενε "κλειστό στα σεντούκια", άρχισε να κυκλοφορεί και να επενδύεται.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, η διαμορφούμενη ελληνόφωνη αστική τάξη σημειώνει πρωτόγνωρη ανάπτυξη. **Το ελληνικό εμπορικό και ναυτιλιακό κεφάλαιο ισχυροποιείται σημαντικά και αυξάνει ραγδαία την κερδοφορία του.** Στα 1750-1815, το εξωτερικό εμπόριο του ελλαδικού χώρου αυξάνεται σημαντικά! και οι ελληνόφωνοι έμποροι, συνεικονομούμενοι απ' το ναυτικό αποκλεισμό που επέβαλλε στα λιμάνια της Μεσογείου η Αγγλία, αποκτούν τον έλεγχο του γαλλικού εμπορίου².

Η ναυτιλία και η ναυπηγική, είναι οι πρώτοι βιομηχανικοί κλάδοι που αναπτύσσονται στον ελλαδικό χώρο, με ηγέτιδα δύναμη πάλι την ελληνόφωνη αστική τάξη. Οι διεθνείς εξελίξεις (αναδίπλωση Βενετίας απ' τη Μεσόγειο, Συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζή, Ναπολεόντειοι πόλεμοι) και η άσκηση δραστηριοτήτων, όπως η πειρατεία και η μαύρη αγορά, οδηγούν σε τεράστια συσσώρευση κεφαλαίου στα χέρια των ελληνόφωνων πλοιοκτητών.

Σημαντική ήταν ακόμη η ανάπτυξη της βιοτεχνίας. Κλάδοι, όπως η μεταξουργία, η υφαντουργία, η νηματουργία, η σαπουνιοποιία, ήκμασαν σε περιοχές όπως το Πήλιο, η Χίος, τα Αμπελάκια κ.α.

Ο χαρακτήρας της Επανάστασης

Όσο δυνάμωνε όμως η αστική τάξη, τόσο πιο ασφυκτικοί γίνονταν οι δεσμοί και οι περιορισμοί που της επέβαλλε το οθωμανικό-ξεπερασμένο ιστορικά-κοινωνικοοικονομικό σύστημα. **Σε μια μακρόχρονη πορεία, οι φεουδαρχικές σχέσεις παραγωγής έγιναν εμπόδιο,** λειτουργούσαν σαν "κέλυφος" που έθετε όρια στην περαιτέρω ανάπτυξη

των παραγωγικών δυνάμεων. Το "κέλυφος" αυτό έπρεπε να σπάσει και αυτό μπορούσε να γίνει μόνο με επαναστατική ρήξη. Σε κάθε ιστορική εποχή, μια κοινωνική τάξη προβάλλει ως πρωτοπόρα, αποτελώντας την ηγετική δύναμη-μοχλό της κοινωνικής πρόοδου μέσα από την ταξική πάλη. Την περίοδο αυτή, το ρόλο αυτό έχει η αστική τάξη, που παλεύει να εγκαθιδρύσει τον καπιταλισμό, συντρίβοντας

τη φεουδαρχία.

Ο Καρλ Μαρξ, στην **"Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας"**, έγραψε: **«Σε μια ορισμένη βαθμίδα της εξέλιξής τους, οι υλικές παραγωγικές δυνάμεις της κοινωνίας έρχονται σε αντίφαση με τις υπάρχουσες παραγωγικές σχέσεις ή -πράγμα που αποτελεί μονάχα τη νομική γι' αυτό έκφραση- με τις σχέσεις ιδιοκτησίας, μέσα στις οποίες έχουν**

Η Ελληνική Επανάσταση εκδηλώθηκε σε μια περίοδο όπου στην Ευρώπη κυριαρχούσε η αντεπανάσταση, η μεγάλη Γαλλική Επανάσταση είχε ηττηθεί και η πανίσχυρη και βαθιά αντιδραστική Ιερά Συμμαχία κατεδίωκε κάθε επαναστατική κίνηση

